E-Bezpečí 2022, 7(2): Page 88-92. Univerzita Palackého v Olomouci. ISSN 2571-1679.
Online: https://www.e-bezpeci.cz/index.php?view=article&id=2973

POZOR, CITLIVÉ MATERIÁLY DĚTÍ ŠÍŘÍ STÁLE ČASTĚJI TAKÉ SENIOŘI - BABIČKY A DĚDEČKOVÉ. FOTKY KOUPAJÍCÍCH SE VNOUČKŮ JSOU NA INTERNETU VELMI POPULÁRNÍ.

Kamil KOPECKÝ

Před několika měsíci vydala Univerzita Palackého v Olomouci (Centrum prevence rizikové virtuální komunikace PdF UP) ve spolupráci s Microsoft ČR výzkumnou zprávu shrnující klíčová zjištění výzkumu Sharenting u českých rodičů (2022). Ten upozorňuje na rizika sdílení intimních (a dalších citlivých) materiálů dětí v online prostředí jejich vlastními rodiči a především pak upozorňuje na fotografie a videa, na kterých je dítě zcela nahé (např. při sprchování, koupání, přebalování, křtu). Co je však zajímavé, fotografie a videa nahých dětí sdílejí kromě rodičů také jejich prarodiče - babičky a dědečkové. Ti bohužel obvykle nebývají poučeni, jaká rizika při sdílení podobných fotografií hrozí.

Podle českých rodičů patří k nejnebezpečnějším a nejvíce zneužitelným typům fotografií dětí fotografie, na kterých je dítě obnaženo a zároveň je vidět jeho obličej. Více než 76 % českých rodičů si toto riziko uvědomuje, přesto **téměř 7 % českých rodičů tyto fotografie v online prostředí sdílelo**. Existuje však skupina uživatelů, na které se výzkum primárně nezaměřil a která se bohužel aktivně na šíření podobných typů fotografií podílí - a to jsou právě **prarodiče**.

Jeden z největších serverů zaměřených na sdílení fotografií v ČR Rajče.net obsahuje stovky fotogalerií zachycujících vnoučky či

vnučky, počet fotografií těchto dětí pak může dosahovat až statisíců. Vzhledem k názvům fotoalb je zřejmé, že je vytvořili právě dědečkové a babičky, kteří se chtějí pochlubit se svými potomky širokému světu. Bohužel fotoalba obsahují velké množství fotografií dětí, které jsou obnažené (zcela či částečně), které jsou zachyceny v ponižující situaci (nočníček, pláč, upatlané od jídla apod.) a které se zveřejnění své identity nijak nemohou bránit (kojenci, batolata, ale i starší děti). Problémem také je, že podobné typy fotogalerií nenavštěvují pouze prarodiče a jejich přátelé, **tento obsah je velmi vyhledávaný např. domácí či zahraniční komunitou parafiliků** (pedofilů). V drtivé většině případů přístup k fotografiím vnoučků není nijak zabezpečen - např. heslem.

Veřejně dostupné fotografie – koupání vnoučků – sdílené prarodiči (Rajče.net)

Samotný server Rajče upozorňuje své uživatele na to, že **nahráváním fotek nahých dětí do veřejných alb dochází k porušování bodu 16 jejich pravidel - a že pokud už danou fotografii nahého dítěte na server nahrají, měli by fotogalerii opatřit heslem**, ale… kdo by si v dnešní době četl pravidla, která jsou navíc umístěna až v samotném zápatí webových stránek.

Kromě vyloženě sexuálního obsahu sdílí prarodiče také širokou paletu fotografií, které lze považovat za dehonestující. K typickým ukázkám patří fotografie dětí na nočníku…

Veřejně dostupné fotografie – děti na nočníku (Rajče.net)

...či fotografie dětí, které usilovně pláčou...

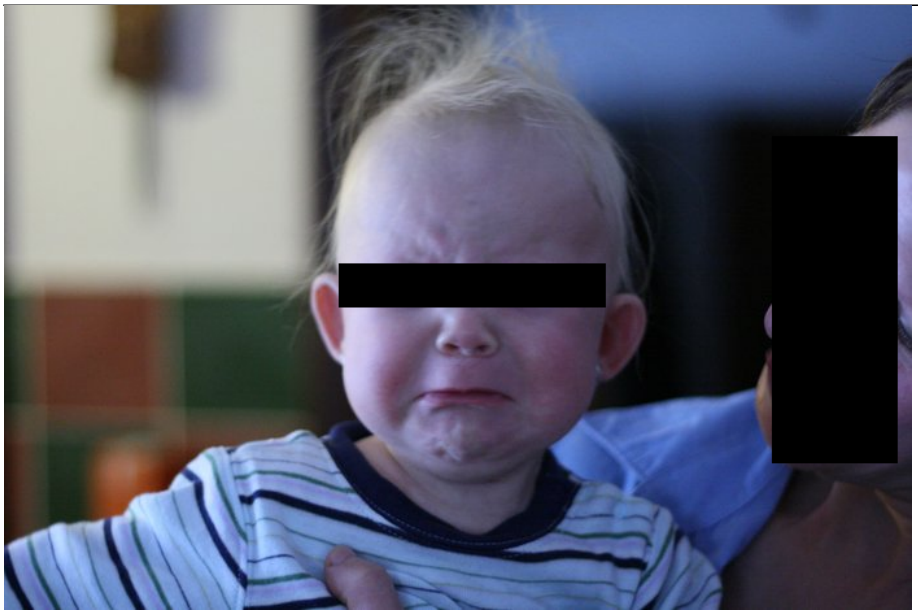

Veřejně dostupné fotografie – děti, které pláčou (Rajče.net)

... nebo fotografie dětí upatlaných od jídla.

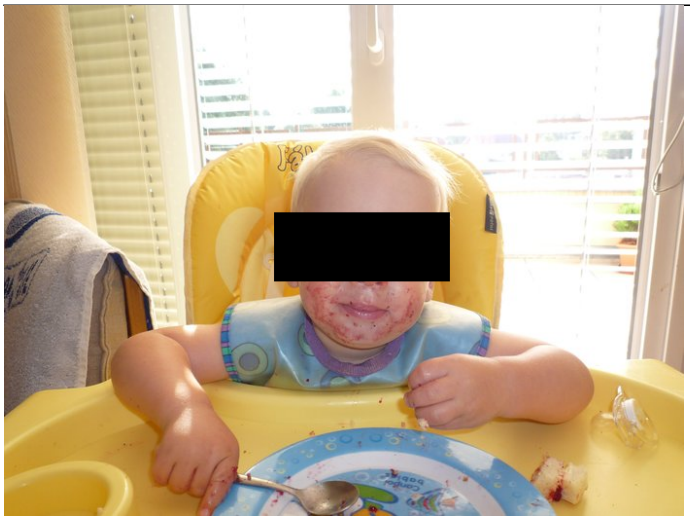

Veřejně dostupné fotografie – děti, které jsou upatlané od jídla (Rajče.net)

Poměrně novým fenoménem je také sdílení citlivých fotografií dětí ve veřejných fotogaleriích mateřskými školami. Ty např. šíří fotografie předškolních dětí při venkovním sprchování, fotografie dětí v bazénu a dalších činnostech.

Jen připomínáme, že provozovatel služby Rajče.net nenese odpovědnost za to, jaký obsah na službu nahrají sami uživatelé. V samotných pravidlech serveru Rajče.net je uvedeno následující: **Provozovatel není v rozsahu uvedeném v § 5 zákona č. 480/2004 Sb. a v souladu s tímto ustanovením, odpovědný za činnost uživatelů jeho služby. Provozovatel je oprávněn (avšak nikoliv povinen) provádět preventivní kontrolu obsahu ukládaného nebo šířeného uživatelem v rámci služby**. V případě, že by tento obsah mohl porušit tyto podmínky, obecně závazné právní předpisy nebo dobré mravy, či bylv rozporu se zájmy provozovatele, je provozovatel oprávněn tyto informace smazat či zabránit jejich šíření anebo ukončit poskytování takové služby příslušnému uživateli.

Na problém upozorňuje také Policejní prezidium ČR: „Česká republika je v mezinárodním srovnání jedním z lídrů v oblasti sdílení nevhodných fotografií vlastních dětí či vnoučat na sociálních sítích. Při velkých mezinárodních policejních realizacích zaměřených na dětskou pornografii se v zabavených materiálech často objevují české děti a spousta z těchto fotografií vzniká rukou vlastního rodiče či prarodiče. Nemusí se jednat nutně o

zobrazování sexuálních aktivit, ale velmi vyhledávané jsou i fotografie nahých dětí provozujících běžnou činnost – například koupání se či hraní si na zahradě. To, co je pro drtivou většinu dospělé populace nezávadová a roztomilá fotografie, může být pro konkrétní skupinu osob se specifickými sexuálními preferencemi velmi zajímavým stimulačním materiálem. Z tohoto důvodu je jednou z našich hlavních informací, kterou šíříme při našich preventivních aktivitách, sdělení že **fotografie malých děti na sítě nepatří**. Výjimkou jsou umělecké, rodinné či oficiální (například ze sportovního utkání) fotografie. Jen takto se dá předejít případnému bodyshamingu či v extrémním případě tomu, aby fotografie vašich dětí kolovaly po internetu jako součást jakékoliv pornografické databáze“, uvádí plk. Ondřej Moravčík z Policejního prezidia ČR.

“Výše popsanou skutečnost si každý rodič a prarodič může jednoduše ověřit. Tím, že si u fotografie či alba fotografií zveřejněných bez zabezpečení sleduje počty přístupů, zobrazení či stažení. Pohybují-li se tato čísla v řádech stovek či tisíců, evidentně se nejedná o přístupy rodinných příslušníků, ale o zneužití obrazového materiálu s obnaženými dětmi k přechovávání či šíření pornografie,” doplňuje plk. Zuzana Pidrmanová, vedoucí oddělení prevence Policejního prezidia ČR.

Vzhledem k tomu, že osvětové preventivní kampaně cílí většinou na děti či rodiče, senioři často netuší, jak rizikové může být sdílení fotografií jejich vnoučků a jak jim tyto fotografie mohou zkomplikovat budoucí život. Musíme mít také na paměti, že sdílením těchto materiálů zanecháváme o našich potomcích na internetu digitální stopy, a to bez jejich souhlasu!

Řekněte prosím svým příbuzným - babičkám a dědečkům - aby promazali svá fotoalba plná fotografií potomků a aby skutečně nesdíleli o dětech citlivý obsah (sexuální, dehonestující fotografie či videa).

Pro E-Bezpečí
Kamil Kopecký
Univerzita Palackého v Olomouci

{loadposition reklamagoogle2}